Zbiór Orzeczeń

WYROK SĄDU (pierwsza izba)

z dnia 3 maja 2018 r.* [i]

Klauzula arbitrażowa – Siódmy program ramowy w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007–2013) i program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont 2020” – Zawieszenie płatności i rozwiązanie umów dotacji po przeprowadzeniu audytu finansowego – Żądanie zmierzające do uzyskania zapłaty kwot dochodzonych od Komisji w ramach wykonania umów dotacji – Odpowiedzialność pozaumowna

W sprawie T-48/16

Sigma Orionis SA, z siedzibą w Valbonne (Francja), reprezentowana przez adwokatów S. Orlandiego oraz T. Martina,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Europejskiej, reprezentowanej przez F. Dintilhaca oraz M. Siekierzyńską, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

mającej za przedmiot, po pierwsze, przedstawione na podstawie art. 272 TFUE żądanie zmierzające do obciążenia Komisji obowiązkiem zapłaty na rzecz skarżącej kwot należnych z tytułu umów zawartych w ramach siódmego programu ramowego w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007–2013) i programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont 2020”, a po drugie, przedstawione na podstawie art. 268 TFUE żądanie zmierzające do naprawienia szkody, jaką skarżąca miała ponieść w wyniku naruszenia przez Komisję ciążących na niej zobowiązań,

SĄD (pierwsza izba),

w składzie: I. Pelikánová, prezes, P. Nihoul (sprawozdawca) i J. Svenningsen, sędziowie,

sekretarz: M. Marescaux,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 27 czerwca 2017 r.,

wydaje następujący

* Język postępowania: francuski.

Wyrok

Okoliczności powstania sporu

1 Skarżąca, Sigma Orionis SA, jest spółką prawa francuskiego prowadzącą działalność w zakresie rozpowszechniania i podawania do wiadomości rezultatów przedsięwzięć europejskich w dziedzinie technologii i informacji.

2 Zawarła ona z Komisją 36 umów o dotację w ramach siódmego programu ramowego w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007–2013) (zwanego dalej „PR7”), ustanowionego decyzją nr 1982/2006/CE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. dotyczącą PR7 (Dz.U. 2006, L 412, s. 1).

3 Ponadto te same strony zawarły osiem umów o dotację w ramach programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont 2020” (zwanego dalej „H2020”), wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1291/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiającym H2020 oraz uchylającym decyzję nr 1982/2006 (Dz.U. 2013, L 347, s. 104).

Dochodzenie prowadzone przez OLAF

4 W dniu 24 stycznia 2014 r. Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) wszczął wobec skarżącej dochodzenie w związku z zarzutami manipulowania arkuszami czasu pracy i stosowania nadmiernej stawki godzinowej w ramach przedsięwzięć objętych PR7.

5 Dochodzenie to było prowadzone na podstawie art. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczącego dochodzeń prowadzonych przez OLAF oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 2013, L 248, s. 1).

6 W dniu 14 kwietnia 2014 r. skarżąca została zawiadomiona przez OLAF o wszczęciu wobec niej dochodzenia. W związku z tym faktem zażądano od niej przedstawienia szeregu dokumentów. Ponadto wysłuchano zeznań byłych pracowników skarżącej.

7 Elementy te przekonały OLAF o konieczności przeprowadzenia kontroli na miejscu na podstawie art. 5 rozporządzenia Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. 1996, L 292, s. 2).

8 Pismem z dnia 14 listopada 2014 r. OLAF poinformował prokuraturę w Grasse (Francja) o zamiarze przeprowadzenia kontroli i inspekcji w siedzibie skarżącej. OLAF zwrócił się także o udzielenie wszelkiego koniecznego wsparcia przez władze francuskie, w tym o podjęcie przewidzianych w prawie krajowym środków ostrożności w celu zabezpieczenia dowodów.

9 W dniach od 2 do 5 grudnia 2014 r. OLAF przeprowadził rzeczone kontrole i inspekcje na miejscu. Inspektorzy zebrali dokumenty i informacje. Przesłuchali oni dwie kompetentne osoby i pięciu świadków, w obecności adwokata skarżącej.

10 W dniu 28 kwietnia 2015 r. OLAF umożliwił dwóm kompetentnym osobom przedstawienie uwag w przedmiocie dotyczących ich faktów.

11 Następnie OLAF przekazał służbom Komisji swój raport końcowy. W raporcie tym zalecił tej instytucji odzyskanie kwoty 1 545 759 EUR i rozważenie nałożenia sankcji administracyjnych i finansowych przewidzianych w art. 109 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. 2012, L 298, s. 1).

Działania podjęte przez Komisję

12 Pismem z dnia 7 października 2015 r. Komisja poinformowała skarżącą o zamiarze zastosowania sankcji administracyjnej polegającej na wykluczeniu skarżącej z wszelkiego uczestnictwa w procedurze udzielania zamówień lub przyznawania dotacji Unii Europejskiej w okresie pięciu lat, zawieszeniu płatności dotyczących piętnastu projektów objętych PR7 i pięciu projektów realizowanych w ramach H2020, zakończeniu jej uczestnictwa w dwunastu projektach objętych PR7 i we wszystkich projektach realizowanych w ramach H2020, a także zakończeniu jej uczestnictwa w przygotowaniu sześciu umów dotacji zawieranych w ramach H2020.

13 W tym samym piśmie skarżąca została wezwana do przedstawienia uwag w przedmiocie przewidywanych środków.

14 Pismem z dnia 28 października 2015 r. skarżąca zakwestionowała w odpowiedzi raport OLAF. Podniosła ona, że organ ten nie przedstawił żadnych dowodów popełnienia oszustwa. W piśmie tym wskazała także, że sformułowane przez OLAF wnioski są nieprawdziwe i niewspółmierne.

15 Po tej wymianie korespondencji Komisja powiadomiła skarżącą o wypowiedzeniu jej uczestnictwa w trzech zestawach umów, a także o zawieszeniu płatności w odniesieniu do niektórych z tych umów.

16 Pierwszy zestaw umów obejmuje dwie umowy o dotację zawarte w ramach PR7, oznaczone odpowiednio numerami 612451 – CRe-AM i 610947 – RAPP. Pismem z dnia 1 grudnia 2015 r. Komisja postanowiła zawiesić aktualne i przyszłe płatności, a także wypowiedzieć uczestnictwo skarżącej w tych dwóch umowach. Pismem z dnia 21 grudnia 2015 r. skarżąca wniosła zażalenie do komitetu „Redress II", to jest komitetu odwoławczego ustanowionego w ramach Komisji i przewidzianego w pkt 5.3 załącznika do decyzji Komisji 2011/161/UE, Euratom z dnia 28 lutego 2011 r. zmieniającej decyzję C(2008) 4617 w sprawie zasad dotyczących procedur składania wniosków oraz ich oceny, wyboru i przyznawania pomocy na działania pośrednie w ramach PR7 oraz w ramach siódmego programu ramowego Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Euratom) w zakresie działań badawczych i szkoleniowych w dziedzinie jądrowej (2007–2011) (Dz.U. 2011, L 75, s. 1). W dniu 29 stycznia 2016 r. komitet Redress II oddalił to zażalenie. Uznał on, że procedury zawieszania, uprzedniego informowania i zakańczania uczestnictwa zostały przeprowadzone z poszanowaniem obowiązujących zasad i przepisów. Pismem z dnia 2 lutego 2016 r. Komisja potwierdziła – w związku z oddaleniem zażalenia przez komitet Redress II – swą decyzję o wypowiedzeniu uczestnictwa skarżącej w tych dwóch umowach.

17 Drugi zestaw umów obejmuje umowy oznaczone numerami 609154 – Performer i 314671 – Resilient, które także zostały zawarte w ramach PR7. W odniesieniu do tych umów zawieszenie płatności i wypowiedzenie uczestnictwa skarżącej zostały notyfikowane odpowiednio w dniach 26 i 28 stycznia 2016 r.

18 Trzeci zestaw dotyczy projektu objętego H2020, a w tym kontekście – umowy oznaczonej numerem 645775 – Dragon Star Plus. W dniu 27 stycznia 2016 r. Komisja poinformowała koordynatora projektu, że uczestnictwo skarżącej zostaje wypowiedziane.

Postępowania krajowe

19 Po skierowaniu swego raportu do Komisji OLAF przekazał go władzom francuskim, zalecając im, aby w odniesieniu do stwierdzonych zachowań wszczęły postępowanie karne na szczeblu krajowym, na podstawie prawa krajowego, w zakresie, w jakim zachowania te są objęte zakresem regulacji tego prawa.

20 Po otrzymaniu tego powiadomienia Procureur de la République de Grasse (prokuratura w Grasse) zażądała wszczęcia, w dniu 10 kwietnia 2015 r., postępowania przygotowawczego przeciwko X, pod zarzutem oszustwa, w odniesieniu do czynów popełnionych na szkodę Unii w okresie od 14 listopada 2011 r. do 10 kwietnia 2015 r. W dniu 15 października 2015 r. skarżąca, jej dyrektor oraz dwóch członków kadry kierowniczej zostali oskarżeni o oszustwo.

21 Sprawa została wniesiona do chambre de l'instruction de la cour d'appel d'Aix-en-Provence (izby śledczej sądu apelacyjnego w Aix-en-Provence, Francja, zwanej dalej „izbą śledczą"), która w dniu 17 grudnia 2015 r. wydała wyrok, w którym stwierdziła nieważność dokumentów wykorzystanych przez władze francuskie w ramach postępowania karnego wszczętego we Francji przeciwko skarżącej, jej dyrektorowi i dwóm pracownikom, wskazanym wyżej. Według tego sądu dokumenty te zostały uzyskane z naruszeniem różnych gwarancji proceduralnych służących zapewnieniu poszanowania prawa do obrony. Wśród dokumentów, których nieważność została stwierdzona, wymieniono raport końcowy przekazany przez OLAF władzom francuskim.

22 Wyrokiem z dnia 19 lutego 2016 r. tribunal de commerce de Grasse (sąd gospodarczy w Grasse) wszczął postępowanie upadłościowe wobec skarżącej i wyznaczył syndyka.

23 W dniu 27 kwietnia 2016 r. sąd ten postawił skarżącą w stan upadłości.

24 W dniu 4 maja 2016 r. Komisja zgłosiła do masy upadłościowej skarżącej wierzytelności w postaci kwot, które według tej instytucji były jej należne od skarżącej z tytułu wszystkich rozwiązanych umów o dotację. Te wierzytelności w łącznej kwocie 2 639 815,4 EUR zostały zakwestionowane przez skarżącą.

25 W dniu 8 września 2017 r. tribunal de commerce de Grasse (sąd gospodarczy w Grasse) wydał dwa postanowienia, w których odrzucił wierzytelności zgłoszone przez Komisję do masy upadłościowej skarżącej ze względu na okoliczność, że przeprowadzone przez OLAF dochodzenie, w następstwie którego Komisja uznała, że określone świadczenia nie powinny były zostać wypłacone skarżącej, zostało uznane za „nieważne" na mocy wyroku izby śledczej z dnia 17 grudnia 2015 r.

Przebieg postępowania i żądania stron

26 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 2 lutego 2016 r. skarżąca wniosła rozpatrywaną skargę.

27 Odrębnym pismem złożonym w sekretariacie Sądu w tym samym dniu skarżąca zgłosiła wniosek o zastosowanie środków tymczasowych.

28 Pismem z dnia 30 września 2016 r., przekazanym sekretariatowi Sądu w dniu 3 października 2016 r., pełnomocnik ds. likwidacji, który został wyznaczony przez tribunal de commerce w Grasse (sąd gospodarczy w Grasse), upoważnił adwokata skarżącej do kontynuowania postępowania przed Sądem.

29 Postanowieniem z dnia 25 sierpnia 2017 r., Sigma Orionis/Komisja (T-48/16 R, niepublikowanym, EU:T:2017:585) prezes Sądu oddalił ten wniosek o zastosowanie środków tymczasowych i zdecydował, że rozstrzygnięcie o kosztach nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

30 Na wniosek sędziego sprawozdawcy Sąd (pierwsza izba) postanowił otworzyć ustny etap postępowania.

31 Na rozprawie w dniu 27 czerwca 2017 r. wysłuchane zostały wystąpienia stron i ich odpowiedzi na pytania Sądu.

32 Ustny etap postępowania został zamknięty w dniu 27 czerwca 2017 r.

33 Postanowieniem z dnia 25 października 2017 r. Sąd zarządził ponowne otwarcie ustnego etapu postępowania na podstawie art. 113 regulaminu postępowania przed Sądem.

34 Decyzją z dnia 25 października 2017 r. prezes pierwszej izby Sądu postanowił dołączyć do akt sprawy oba postanowienia sądu gospodarczego Grasse (sądu gospodarczego w Grasse) z dnia 8 września 2017 r., o których mowa w pkt 25 powyżej, wraz z załącznikiem, przy czym dokumenty te zostały złożone przez skarżącą w sekretariacie Sądu pismem z dnia 22 września 2017 r.

35 Zgodnie z art. 85 § 4 regulaminu postępowania Sąd umożliwił stronom zajęcie stanowiska w przedmiocie tych dokumentów, co uczyniły one w wyznaczonym terminie.

36 Decyzją z dnia 17 listopada 2017 r. Sąd ponownie zamknął ustny etap postępowania i sprawa została poddana pod obrady.

37 Skarżąca wnosi do Sądu o:

– stwierdzenie, że zawieszając wszystkie należne skarżącej płatności na podstawie sporządzonego niezgodnie z prawem raportu z dochodzenia OLAF, Komisja uchybiła swym zobowiązaniom umownym wynikającym z umów o dotację zawartych w ramach PR7 i H2020;

– stwierdzenie, że rozwiązując rzeczone umowy na podstawie tego raportu, Komisja uchybiła swym zobowiązaniom umownym wynikającym z umów o dotację zawartych w ramach PR7 i H2020;

– w konsekwencji zobowiązanie Komisji do zapłaty kwot należnych skarżącej z tytułu umów zawartych w ramach PR7, to znaczy 607 404,49 EUR, powiększonych zgodnie z art. II.5.5 o odsetki za zwłokę, liczone od dnia wymagalności należnych kwot według głównej stopy refinansowej Europejskiego Banku Centralnego (EBC), powiększonej o 3,5 punkta procentowego;

– w konsekwencji zobowiązanie Komisji do zapłaty kwot należnych skarżącej z tytułu umów zawartych w ramach H2020, to znaczy 226 688,68 EUR, powiększonych zgodnie z art. II 21.11.1 o odsetki za zwłokę, liczone od dnia wymagalności należnych kwot według głównej stopy refinansowej Europejskiego Banku Centralnego (EBC), powiększonej o 3,5 punkta procentowego;

– w konsekwencji zasądzenie od Komisji odszkodowania, na zasadzie odpowiedzialności pozaumownej, szacowanego na kwotę 1 500 000 EUR;

– w konsekwencji obciążenie Komisji kosztami postępowania;

– tytułem żądania ewentualnego – powołanie biegłego w celu określenia kwot bezsprzecznie należnych skarżącej z tytułu umów dotacji.

38 Komisja wnosi do Sądu o:

– odrzucenie skargi jako niedopuszczalnej, a przynajmniej oddalenie jej jako bezzasadnej;

– obciążenie skarżącej kosztami postępowania.

Co do prawa

W przedmiocie powództwa o naruszenie zobowiązań umownych

39 W uzasadnieniu czterech pierwszych żądań skargi i żądania siódmego skarżąca podnosi, że Komisja zawiesiła płatności i rozwiązała wskazane umowy (działania te zwane będą dalej „spornymi środkami"), naruszając w ten sposób postanowienia umowne.

W przedmiocie właściwości Sądu

40 Na wstępnie należy zbadać, czy Sąd jest właściwy do rozpoznania sporu, który został do niego wniesiony.

41 W tym względzie należy zauważyć, jak uczyniła to skarżąca i czemu Komisja nie zaprzeczyła, że zgodnie z art. 272 TFUE w związku z art. 256 TFUE Sąd jest właściwy do orzekania w pierwszej instancji na mocy klauzuli arbitrażowej przewidzianej w umowie prawa prywatnego zawartej przez Unię lub na jej rachunek.

42 W tym wypadku klauzula taka została zamieszczona w art. 9 umów podpisanych w ramach PR7 i w art. 57 umów zawartych w ramach H2020.

43 Na tej podstawie należy stwierdzić, że zgodnie z umową stron właściwość Sądu została wykazana w odniesieniu do przedstawionego przez skarżącą żądania opartego na naruszeniu zobowiązań umownych Komisji.

W przedmiocie prawa właściwego

44 Skarżąca zwróciła się do Sądu na podstawie art. 272 TFUE, powołując się na klauzule arbitrażowe zamieszczone w umowach dotacji zawartych w ramach PR7 i H2020, co oznacza, że przedmiotem niniejszego postępowania nie jest zgodność z prawem wydanej przez Komisję decyzji i postępowania administracyjnego, które doprowadziło do jej przyjęcia, ale rozstrzygniecie sporu umownego pomiędzy dwiema umawiającymi się stronami, które to rozstrzygnięcie musi uwzględniać prawo mające zastosowanie do tych umów (zob. podobnie wyrok z dnia 12 lipca 2016 r., Komisja/Thales développement et coopération, T-326/13, niepublikowany, EU:T:2016:403, pkt 73).

45 Według art. 9 umów zawartych w ramach PR7 zastosowanie znajdują, w kolejności, postanowienia umowne, akty Wspólnoty Europejskiej i Unii, które dotyczą programu badań leżącego u podstaw tych umów, rozporządzenie finansowe dotyczące budżetu ogólnego Unii, inne przepisy Wspólnoty i Unii, a wreszcie, posiłkowo, przepisy prawa belgijskiego. Tę samą regułę przewiduje zasadniczo art. 57 umów dotacji zawartych w ramach H2020, zgodnie z którym umowy te podlegają obowiązującym przepisom prawa Unii, a posiłkowo – przepisom prawa belgijskiego. Z postanowień tych wynika, że w braku sporu co do zastosowania rozporządzenia finansowego dotyczącego budżetu ogólnego Unii przepisami, które należy zastosować do niniejszego sporu, są właściwe przepisy, w zależności od sytuacji, prawa Wspólnoty i Unii, a także, posiłkowo, przepisy prawa belgijskiego.

W przedmiocie dopuszczalności

– W przedmiocie interesu prawnego

46 Komisja podnosi, że na dzień wniesienia skargi rozwiązana była tylko jedna umowa dotacji wiążąca ją ze skarżącą.

47 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z orzecznictwem aby żądanie skarżącej mogło zostać rozpoznane co do istoty, musi ona wykazać, że ma interes prawny, który powstał i istniał już w chwili wniesienia skargi (wyrok z dnia 26 lutego 2015 r., Planet/Komisja, C-564/13 P, EU:C:2015:124, pkt 31).

48 Komisja nie podnosi formalnie zarzutu niedopuszczalności opartego na braku interesu prawnego skarżącej, jednakże zgodnie z orzecznictwem okoliczność ta nie wyklucza tego, aby Sąd zbadał z urzędu tę kwestię dopuszczalności i aby w stosownym wypadku stwierdził, że skarga jest niedopuszczalna, ponieważ brak interesu prawnego stanowi bezwzględną przeszkodę procesową (zob. postanowienie z dnia 4 grudnia 2014 r., Talanton/Komisja, T-165/13, niepublikowane, EU:T:2014:1027, pkt 69 i przytoczone tam orzecznictwo).

49 Skarżąca zsumowała w swych pismach kwoty, które, jak twierdzi, są jej należne z tytułu 22 umów dotacji zawartych z Komisją w ramach PR7 i H2020.

50 Na dzień wniesienia skargi uczestnictwo skarżącej zostało wypowiedziane w odniesieniu do jednej z umów realizowanych w ramach H2020 i w odniesieniu do czterech innych umów realizowanych w ramach PR7. Umową rozwiązaną w ramach H2020 była umowa oznaczona numerem 645775 – Dragon Star Plus. Umowy rozwiązane w ramach PR7 oznaczone są numerami 610947 – RAPP, 612451 – CRe-AM, 609154 – Performer i 314671 – Resilient.

51 W wypadku tych pięciu umów decyzja Komisji była już zatem przyjęta w chwili wniesienia skargi, co oznacza, że w odniesieniu do tych umów skarżąca miała wymagany w orzecznictwie interes prawny w momencie wnoszenia skargi.

52 Inaczej jest w przypadku pozostałych 17 umów zawartych w ramach PR7 i H2020, w odniesieniu do których na dzień wniesienia skargi Komisja nie wydała jeszcze żadnej decyzji. W odniesieniu do tych umów interes prawny nie istniał w chwili wniesienia skargi, wobec czego skargę tę należy uznać za niedopuszczalną, zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 47 powyżej.

– *W przedmiocie zarzutu niedopuszczalności opartego na braku jasności i precyzyjności skargi*

53 Komisja twierdzi, że skarga nie spełnia wymogów jasności i precyzyjności, o których wspomniano w art. 76 lit. d) regulaminu postępowania, ponieważ skarżąca oparła swą argumentację na naruszeniu przepisów krajowych, których nie sprecyzowała.

54 W tym względzie należy stwierdzić, że zgodnie z art. 76 lit. d) regulaminu postępowania skarga powinna określać przedmiot sporu oraz zwięzłe przedstawienie zarzutów, a informacje te muszą być jasne i precyzyjne, tak aby umożliwić stronie pozwanej przygotowanie swojej argumentacji, a sądowi Unii przeprowadzenie kontroli (wyrok z dnia 15 września 2016 r., European Dynamics Luxembourg i Evropaïki Dynamiki/EIT, T-481/14, niepublikowany, EU:T:2016:498, pkt 460).

55 W niniejszej sprawie z wniesionej przez skarżącą skargi wynika, że przedmiot sporu został określony jako zakwestionowanie spornych środków przyjętych przez Komisję. Zarzuty przedstawione przez skarżącą są identyfikowane jako oparte na naruszeniu przez Komisję jej zobowiązań umownych z uwagi na fakt, że sporne środki naruszają powagę rzeczy osądzonej wyroku izby śledczej (zarzut pierwszy), że raport OLAF, na którym Komisja oparła się w celu przyjęcia tych środków, został sporządzony w oparciu o dowody zebrane w warunkach sprzecznych z prawem krajowym (zarzut drugi) i prawami podstawowymi Unii (zarzut trzeci), że Komisja nie mogła zawiesić i rozwiązać umów w ramach H2020, opierając się na kontrolach i inspekcjach przeprowadzanych w ramach umów objętych PR7 (zarzut czwarty), i że poprzez przyjęcie spornych środków Komisja naruszyła zasadę proporcjonalności (zarzut piąty).

56 Ponadto należy zaznaczyć, że w świetle argumentacji przedstawionej przez Komisję w odpowiedzi na skargę i w duplice instytucja ta ewidentnie była w stanie zrozumieć zarzuty, jakie zostały jej postawione przez skarżącą.

57 W tych okolicznościach przewidziane w regulaminie postępowania wymogi dotyczące dopuszczalności należy uznać za spełnione, a podniesiony przez Komisję zarzut niedopuszczalności należy oddalić.

W przedmiocie żądań pierwszego i drugiego

58 Pierwsze i drugie żądanie skarżącej, odnoszące się odpowiednio do zawieszenia płatności z tytułu umów dotacji objętych PR7 i H2020 oraz do rozwiązania owych umów, należy rozpoznać łącznie.

59 Na poparcie tych żądań skarżąca podnosi pięć zarzutów. Po pierwsze, raport OLAF nie może być podstawą dla przyjęcia spornych środków, skoro izba śledcza uznała ten raport za nieważny. Po drugie, sporne środki są sprzeczne ze wskazanymi umowami, ponieważ zostały one przyjęte na podstawie raportu sporządzonego w oparciu o dowody zgromadzone w warunkach sprzecznych z prawem krajowym. Po trzecie, środki te są również sprzeczne z owymi umowami ze względu na to, że dowody zostały zebrane z naruszeniem Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Po czwarte, w celu zawieszenia i rozwiązania umów objętych H2020 Komisja nie mogła oprzeć się, jak to uczyniła, na kontrolach i inspekcjach przeprowadzonych w ramach PR7. Po piąte, Komisja naruszyła zasadę proporcjonalności.

– W przedmiocie zarzutu pierwszego, opartego na naruszeniu powagi rzeczy osądzonej wyroku wydanego przez izbę śledczą

60 Według skarżącej sporne środki nie mogły zostać przyjęte na podstawie raportu końcowego sporządzonego przez OLAF, ponieważ izba śledcza stwierdziła, że raport ten jest nieważny.

61 W odpowiedzi na ten argument Komisja podkreśla, że w ramach przygotowywania decyzji, jakie instytucja ta podejmuje, raportu sporządzonego przez OLAF nie można uznać za akt zaskarżalny. Nawet gdyby uznać, że jest on aktem zaskarżalnym, to jego nieważność nie mogłaby zostać stwierdzona przez sąd krajowy, ponieważ kompetencje do stwierdzania nieważności aktów wydawanych przez organy Unii należą wyłącznie do sądów funkcjonujących w ramach tego porządku prawnego.

62 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z orzecznictwem wyłącznie sądy Unii są właściwe do stwierdzania nieważności aktów Unii (zob. wyrok z dnia 21 grudnia 2011 r., Air Transport Association of America i in., C-366/10, EU:C:2011:864, pkt 48 i przytoczone tam orzecznictwo).

63 W tym stanie rzeczy, niezależnie od treści wyroku wydanego przez izbę śledczą, raport OLAF funkcjonuje jako legalny akt w porządku prawnym Unii dopóki, dopóty nie zostanie on unieważnione przez sąd Unii.

64 Zgodnie z treścią wyroku wydanego przez izbę śledczą sąd ten uznał, że „całe dochodzenie wstępne, w tym dochodzenie OLAF i późniejsze akty […], należy uznać za nieważne, z wyjątkiem pierwszego powiadomienia skierowanego do prokuratury w Grasse, żądania wszczęcia dochodzenia wstępnego skierowanego do żandarmerii oraz decyzji prokuratorskich podjętych w ramach wyłącznych kompetencji śledczych prokuratury".

65 Jednakże sformułowanym w tym wyroku wnioskiem, jak wskazuje Komisja, nie jest wniosek, że raport sporządzony przez OLAF został unieważniony w porządku prawnym Unii, ale jedynie wniosek, że w ocenie tego sądu „nie jest ani konieczne, ani uzasadnione, aby na dochodzenie przeprowadzone przez OLAF w warunkach sprzecznych z art. 6 […] TUE i artykułem wstępnym kodeksu postępowania

karnego, w myśl którego należy zachować równowagę praw stron, można było powołać się, choćby tylko w celach informacyjnych, w postępowaniu karnym dotyczącym sposobu obliczania czasu przeznaczonego na przeprowadzenie przetargów w ramach programów finansowanych przez Komisję Europejską, bez podważenia przez ten urząd na tym etapie postępowania zakresu wykonanych prac".

66 W tych okolicznościach nawet jeśli w świetle wyroku wydanego przez izbę śledczą raport OLAF nie mógł zostać wykorzystany w postępowaniu karnym wszczętym we Francji przeciwko dyrektorom skarżącej, to jednak w ramach postępowania administracyjnego prowadzonego na podstawie prawa Unii i uregulowanego postanowieniami umownymi Komisja mogła oprzeć się na rzeczonym raporcie OLAF w celu przyjęcia spornych środków, skoro raport ten nie został unieważniony przez sąd Unii.

67 Skarżąca powołuje się na wyrok z dnia 30 września 2009 r., Sison/Rada (T-341/07, EU:T:2009:372, pkt 116) w celu wykazania, że Komisja powinna w każdym wypadku wziąć pod uwagę wyrok izby śledczej.

68 W tym względzie należy zaznaczyć, że wyrok z dnia 30 września 2009 r., Sison/Rada (T-341/07, EU:T:2009:372) dotyczy wprowadzenia w życie uregulowań, w myśl których obrady instytucji Unii powinny być oparte na decyzjach wydanych przez organy krajowe, a w szczególności sądy funkcjonujące w ramach wewnętrznego porządku prawnego. Inaczej jest w niniejszej sprawie, w której żaden przepis nie wymaga od Komisji opierania się na decyzji wydanej przez organ krajowy – choćby był to sąd. W każdym wypadku w wyroku z dnia 30 września 2009 r., Sison/Rada (T-341/07, EU:T:2009:372) Sąd nie przyznał sądom krajowym kompetencji, które umożliwiałyby im stwierdzanie nieważności aktów Unii, a tym samym zmuszanie instytucji Unii do prowadzenia obrad z uwzględnieniem takiego stwierdzenia nieważności.

69 Wniosków tych nie podważają przekazane przez skarżącą Sądowi postanowienia wydane przez tribunal de commerce de Grasse (sąd gospodarczy w Grasse) w dniu 8 września 2017 r., w celu zbadania których ponownie otwarty został ustny etap postępowania, jak wskazano w pkt 33–35 powyżej, i zgodnie z którymi wierzytelności zgłoszone przez Komisję nie mogą zostać uwzględnione, ponieważ u ich podstaw leży przeprowadzone przez OLAF dochodzenie, które izba śledcza uznała za „nieważne".

70 Postępowanie prowadzone przed tribunal de commerce de Grasse (sądem gospodarczym w Grasse) nie może bowiem mieć wpływu na niniejszą skargę, ponieważ w odniesieniu do kwestii zgodności spornych środków z właściwymi umowami i przepisami mającymi do nich zastosowanie na podstawie tych umów badanie skargi jest zastrzeżone do wyłącznej kompetencji Sądu – w myśl art. 272 TFUE w związku z przewidzianą w tych umowach klauzulą arbitrażową.

71 Te dwa postępowania służą zresztą realizacji innych celów, gdyż niniejsza skarga dotyczy zgodności spornych środków z właściwymi umowami i przepisami, podczas gdy – zgodnie z wyjaśnieniami przedstawionymi przez skarżącą – postępowanie prowadzone przed tribunal de commerce de Grasse (sądem gospodarczym w Grasse) miało na celu ustalenie, czy ewentualne wierzytelności Komisji mogą zostać uwzględnione w ramach likwidacji przedsiębiorstwa.

72 W tym stanie rzeczy zarzut pierwszy należy oddalić.

– *W przedmiocie zarzutu drugiego, opartego na naruszeniu prawa francuskiego*

73 Skarżąca utrzymuje, że przy przeprowadzaniu kontroli i inspekcji na terytorium państwa członkowskiego OLAF powinien przestrzegać prawa krajowego, co wynika z obowiązujących ten urząd rozporządzeń, a mianowicie, po pierwsze, rozporządzenia nr 883/2013, a po drugie, rozporządzenia nr 2185/96.

74 Na poparcie swej argumentacji skarżąca powołuje się na:

– art. 3 ust. 3 rozporządzenia nr 883/2013, według którego „[p]odczas kontroli na miejscu i inspekcji pracownicy [OLAF] postępują – z zastrzeżeniem mającego zastosowanie prawa Unii – zgodnie z przepisami i praktyką zainteresowanego państwa członkowskiego”;

– art. 6 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia nr 2185/96, który stanowi, że z zastrzeżeniem przepisów prawa Unii inspektorzy OLAF są zobowiązani do przestrzegania przepisów proceduralnych przewidzianych ustawą danego państwa członkowskiego;

– art. 11 ust. 2 rozporządzenia nr 883/2013, w myśl którego [p]rzy przygotowaniu [przez OLAF] raportów i zaleceń uwzględnia się prawo krajowe zainteresowanego państwa członkowskiego”.

75 Według skarżącej w niniejszej sprawie prawo krajowe zostało naruszone z trzech następujących względów:

– przed przystąpieniem do czynności w pomieszczeniach skarżącej OLAF powinien był uzyskać upoważnienie pochodzące od sądu krajowego;

– w trakcie tych czynności inspektorom powinni towarzyszyć funkcjonariusze krajowej policji sądowej;

– powinni oni poinformować skarżącą o przysługujących jej prawach do sprzeciwienia się kontrolom i inspekcjom na miejscu.

76 Aby ustosunkować się do tej argumentacji, należy przypomnieć, że – jak wskazano w pkt 62–66 powyżej – raport sporządzony przez OLAF funkcjonuje jako legalny akt w porządku prawnym Unii dopóty, dopóki nie zostanie on unieważniony przez sąd Unii, co nie ma wpływu na decyzje, jakie mogą podejmować władze lub sądy krajowe w odniesieniu do możliwości wykorzystania takiego raportu w postępowaniach wszczynanych na podstawie prawa krajowego.

77 Z trzeciego z przywołanych przez skarżącą przepisów, a mianowicie art. 11 ust. 2 rozporządzenia nr 883/2013, wynika, że raporty sporządzone przez OLAF mogą być wykorzystywane w postępowaniach krajowych tylko wtedy, gdy zostały one sporządzone zgodnie z regułami i procedurami przewidzianymi w prawie krajowym. Jeżeli wymogi przewidziane w prawie krajowym nie zostały spełnione, co według skarżącej miało miejsce w tym wypadku, to konsekwencją takiego stanu rzeczy będzie to, że raport sporządzony przez OLAF nie będzie mógł być wykorzystywany w postępowaniach krajowych, co nie wpływa na możliwość powoływania się przez Komisję na ten dokument w wydawanych przez nią decyzjach.

78 W myśl innych przepisów wspomnianych przez skarżącą, a mianowicie art. 3 ust. 3 rozporządzenia nr 883/2013 i art. 6 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia nr 2185/96, kontrole i inspekcje na miejscu są przeprowadzane przez OLAF zgodnie z przepisami i praktykami stosowanymi w danym państwie członkowskim, z zastrzeżeniem mającego zastosowanie prawa Unii.

79 Z przepisów tych wynika, że przeprowadzane przez OLAF kontrole i inspekcje na miejscu odbywają się w środowisku, w którym zastosowanie ma prawo krajowe, ale prawo to powinno w każdym wypadku ustąpić na rzecz prawa Unii, gdy tylko przewiduje to rozporządzenie nr 883/2013 lub rozporządzenie nr 2185/96.

80 W tym względzie należy zaznaczyć, że w wypadku pierwszej kwestii, w odniesieniu do której prawo francuskie miało zostać naruszone, rozporządzenia nr 883/2013 i 2185/96 nie zobowiązują do przestrzegania wymogów krajowych przed przeprowadzeniem przez OLAF kontroli i inspekcji w siedzibie podmiotu gospodarczego, przynajmniej w sytuacji, gdy podmiot ten nie sprzeciwił się tym czynnościom.

81 Jedynie w takim wypadku art. 9 rozporządzenia nr 2185/96 przewiduje bowiem, w akapicie pierwszym, że dane państwo członkowskie, zgodnie z przepisami krajowymi, udziela inspektorom OLAF niezbędnej pomocy w zakresie umożliwiającym im wykonywanie ich obowiązków podczas kontroli na miejscu lub inspekcji, a w akapicie drugim – że w razie potrzeby do państwa członkowskiego należy podjęcie koniecznych środków przewidzianych przez prawo krajowe. Tymczasem, jak wynika z akt, skarżąca nie sprzeciwiła się kontrolom i inspekcjom na miejscu w sprawie, która została wniesiona do Sądu.

82 Skoro zatem przestrzeganie wymogów krajowych, takich jak te dotyczące konieczności wcześniejszego udzielenia upoważnienia przez sąd krajowy, nie jest przewidziane w rozporządzeniach nr 883/2013 i 2185/96 w braku sprzeciwu zainteresowanego podmiotu gospodarczego, a wskazane akty prawne warunkują przeprowadzanie przez OLAF kontroli i inspekcji na miejscu jedynie wymogiem istnienia upoważnienia na piśmie wydanego przez dyrektora generalnego tego organu (art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 883/2013 i art. 6 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 2185/96), to argumentację skarżącej należy oddalić.

83 Skarżąca podnosi, że w wyroku z dnia 22 października 2002 r., Roquette Frères (C-94/00, EU:C:2002:603, pkt 48) Sąd nałożył na Komisję, w dziedzinie konkurencji, obowiązki, jakie należy spełnić w odniesieniu do upoważnień udzielanych przez sądy w ramach postępowań administracyjnych.

84 Argument ten jest nieprawdziwy, ponieważ – wbrew temu, co twierdzi skarżąca – przytoczony przez nią wyrok nie wymaga zwrócenia się do sądu krajowego przed przeprowadzeniem kontroli i inspekcji na miejscu, ale wskazuje jedynie, że przed przystąpieniem do kontroli i inspekcji na miejscu organ administracji powinien sprecyzować przedmiot swych poszukiwań. W niniejszej sprawie upoważnienie zostało wydane przez dyrektora generalnego OLAF w dniu 27 listopada 2014 r. i okazane przez inspektorów po ich przybyciu do siedziby skarżącej, która zachowała kopię tego dokumentu. Co więcej, treść tego upoważnienia nie była w żaden sposób kwestionowana.

85 Co się tyczy drugiej kwestii, w odniesieniu do której prawo francuskie miało zostać naruszone, należy zaznaczyć, że zgodnie z mającymi zastosowanie rozporządzeniami Unii Europejskiej:

– dochodzenia są prowadzone przez inspektorów OLAF pod kierownictwem dyrektora generalnego tego organu (art. 7 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2013, art. 4 i art. 6 ust. 1 rozporządzenia nr 2185/96);

– inspektorzy ci powinni poinformować władze krajowe przed przystąpieniem do kontroli i inspekcji na miejscu (art. 4 akapit pierwszy rozporządzenia nr 2185/96);

– inspektorom mogą towarzyszyć przedstawiciele władz krajowych lub eksperci krajowi oddelegowani do Komisji (art. 4 akapit pierwszy rozporządzenia nr 2185/96);

– obecność tych przedstawicieli powinna zostać zaakceptowana, gdy wyrażą oni takie życzenie (art. 4 akapit drugi rozporządzenia nr 2185/96);

– w przypadku sprzeciwienia się kontroli lub inspekcji na miejscu władze krajowe powinny podjąć stosowne środki w celu zapewnienia, aby misja OLAF został wykonana z poszanowaniem prawa krajowego (art. 9 rozporządzenia nr 2185/96).

86 Z przepisów tych wynika, że kwestia obecności przedstawicieli krajowych jest uregulowana w rozporządzeniu nr 2185/96 i że w związku z przeprowadzanymi przez OLAF kontrolami i inspekcjami na miejscu obecność ta jest wymagana w dwóch sytuacjach, które w tym wypadku nie zaistniały. Po pierwsze, obecność ta jest konieczna w wypadku, gdy dany podmiot gospodarczy sprzeciwia się przeprowadzeniu przez OLAF kontroli i inspekcji. W świetle informacji przekazanych przez skarżącą sprzeciw taki nie został wyrażony. Po drugie, obecność przedstawicieli krajowych musi zostać zaakceptowana, jeżeli przedstawiciele ci wystąpili z takim żądaniem.

87 Z akt sprawy wynika, że w tym wypadku trzech funkcjonariuszy krajowych było obecnych podczas części czynności, że funkcjonariusze ci poinformowali dyrektora generalnego skarżącej o tym, iż równolegle z postępowaniem na podstawie prawa Unii wobec tej spółki zostało wszczęte wstępne dochodzenie o charakterze prawnokarnym na podstawie prawa francuskiego, i że w ramach tego dochodzenia funkcjonariusze ci przeprowadzili pewne czynności, zanim opuścili siedzibę skarżącej w późnych godzinach porannych, nie wyrażając woli obecności przy kontrolach i inspekcjach na miejscu przeprowadzanych na podstawie prawa Unii.

88 Tak więc to nie w wyniku zachowania, które należałoby przypisać OLAF, przedstawiciele krajowi nie byli obecni przy wszystkich czynnościach, ale ich nieobecność była podyktowana ich własną decyzją, która nie może w tej sytuacji mieć wpływu na ważność spornych środków przyjętych przez Komisję na podstawie sporządzonego przez ten organ raportu.

89 Skarżąca powołuje się na wyrok z dnia 21 września 1989 r., Hoechst/Komisja (46/87 i 227/88, EU:C:1989:337, pkt 34), w którym Trybunał orzekł jej zdaniem, że przy przeprowadzaniu kontroli i inspekcji na miejscu Komisja powinna szanować gwarancje proceduralne przewidziane w prawie krajowym.

90 Argument ten jest nieprawdziwy, ponieważ, jak wynika z akt, we wniesionej do Sądu sprawie skarżąca nie sprzeciwiła się kontrolom i inspekcjom na miejscu, podczas gdy wskazany wyrok odnosi się do sytuacji, w której zażądano uczestnictwa władz krajowych w obliczu wyrażonego przez podmiot gospodarczy sprzeciwu wobec przeprowadzenia przez Komisje kontroli lub inspekcji na miejscu w ramach dochodzenia w dziedzinie konkurencji.

91 W odniesieniu do trzeciej z podniesionych przez skarżącą kwestii należy stwierdzić, że zgodnie z art. 5 akapit drugi rozporządzenia nr 2185/96 przedsiębiorcy są zobowiązani do udostępnienia wykorzystywanych w celach prowadzenia działalności gospodarczej pomieszczeń, gruntów, środków transportu i innych nieruchomości dla ułatwienia przeprowadzenia kontroli i inspekcji.

92 Tytułem uzupełnienia w art. 9 tego rozporządzenia wskazano, że jeżeli przedsiębiorcy objęci dochodzeniem sprzeciwią się przeprowadzeniu kontroli na miejscu lub inspekcji, państwo członkowskie, zgodnie z przepisami krajowymi, udziela inspektorom niezbędnej pomocy, aby umożliwić im przeprowadzenie kontroli i inspekcji na miejscu. Ten sam przepis stanowi, że w razie potrzeby do państwa członkowskiego należy podjęcie koniecznych środków przewidzianych przez prawo krajowe.

93 Ciążący na podmiotach gospodarczych obowiązek poddawania się kontrolom i inspekcjom na miejscu został także przewidziany w art. II.22 ust. 2–4 załącznika II do umów zawartych przez skarżącą w ramach PR7 i określających ramy stosunków umownych nawiązywanych między Komisją a tą spółką.

94 Prawdą jest, że rozporządzenie nr 2185/96 przewiduje – jak wskazano w pkt 92 powyżej – sytuację, w której podmiot gospodarczy sprzeciwia się przeprowadzanym przez OLAF kontrolom i inspekcjom na miejscu, w której to sytuacji można domagać się obecności władz krajowych, a przeprowadzane przez te władze czynności powinny być zgodne z prawem krajowym.

95 Jednakże przepis ten nie przyznaje podmiotom gospodarczym prawa do sprzeciwienia się przeprowadzeniu przez OLAF planowanych czynności, ale przewiduje jedynie, że w razie sprzeciwu mogą one zostać zmuszone do poddania się tym czynnościom, a w związku z tym może być wymagana ingerencja krajowych władz publicznych, na warunkach przewidzianych w prawie krajowym.

96 Z akt sprawy wynika, że przepis ten nie znalazł zastosowania w tym wypadku, ponieważ, jak skarżąca sama wskazała, nie sprzeciwiła się ona przeprowadzonym przez OLAF kontrolom i inspekcjom na miejscu.

97 W świetle wszystkich powyższych rozważań rozpatrywany zarzut należy oddalić.

– *W przedmiocie zarzutu trzeciego, opartego na naruszeniu praw podstawowych*

98 W ramach zarzutu trzeciego skarżąca twierdzi, że sporne środki nie mogły zostać podjęte przez Komisję, ponieważ u ich podstaw leży raport sporządzony w oparciu o dowody zgromadzone z naruszeniem art. 47 karty praw podstawowych.

99 Na rozprawie skarżąca wskazała, w odpowiedzi na zadane przez Sąd pytanie, że jej zdaniem przy wykonywaniu zawartych przez nią umów Komisja jest zobowiązana do poszanowania praw, których istnienie zostało uznane w karcie praw podstawowych. Z kolei Komisja podniosła, że w jej ocenie stosowanie tych praw do zachowań podejmowanych przez instytucje Unii w dziedzinach objętych umowami nie może być przedmiotem ogólnego twierdzenia, ale powinno zostać zbadane w każdym konkretnym przypadku, z uwzględnieniem w szczególności treści postanowień właściwych umów.

100 W tym względzie należy zaznaczyć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem prawa podstawowe mają w porządku prawnym Unii charakter zasad ogólnych (wyroki: z dnia 17 grudnia 1970 r., Internationale Handelsgesellschaft, 11/70, EU:C:1970:114, pkt 4; z dnia 13 maja 2014 r., Google Spain i Google, C-131/12, EU:C:2014:317, pkt 68; z dnia 3 lipca 2014 r., Kamino International Logistics i Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 i C-130/13, EU:C:2014:2041, pkt 69).

101 Prawa te zostały zapisane w karcie praw podstawowych, która jest częścią traktatu UE i która przewiduje w art. 51 ust. 1, że jej postanowienia, bez wyjątku, „mają zastosowanie do instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii, przy poszanowaniu zasady pomocniczości”.

102 Oznacza to, że prawa podstawowe mają regulować wykonywanie kompetencji przyznanych instytucjom Unii, w tym w ramach umów, jako że mają one zastosowanie do aktów przyjmowanych przez państwa członkowskie w ramach zakresu zastosowania prawa Unii.

103 Ten ogólny zasięg praw podstawowych skutkuje tym, że – jak przyznała Komisja – instytucja ta nie może, w oparciu o informacje zgromadzone przez OLAF z naruszeniem praw podstawowych, zawiesić płatności należnych podmiotowi gospodarczemu czy rozwiązać umów wiążących ją z takim podmiotem.

104 Z przepisów prawa wynika zresztą, że organ ten, a mianowicie OLAF, jest zobowiązany do przestrzegania praw podstawowych przy prowadzeniu dochodzeń wchodzących w zakres powierzonych mu zadań.

105 Zgodnie z rozporządzeniem nr 883/2013 prowadzone przez OLAF dochodzenia powinny bowiem być zgodne z prawami podstawowymi. Obowiązek ten wynika z motywu 51 tego rozporządzenia.

106 Z kolei w motywie 12 rozporządzenia nr 2185/96 wskazano, że „kontrole na miejscu oraz inspekcje […] są przeprowadzane z należytym poszanowaniem praw podstawowych”.

107 W niniejszej sprawie skarżąca podnosi, że w ramach przeprowadzonych kontroli na miejscu i inspekcji OLAF naruszył art. 47 karty praw podstawowych, który stanowi zasadniczo, że w Unii jednostki mają prawo do skutecznego środka prawnego przed sądem, co oznacza w szczególności, że w przypadku powstania sporu sądowego ich sprawa zostanie rozpoznana publicznie, w warunkach zapewniających niezależność i bezstronność.

108 Według skarżącej art. 47 karty praw podstawowych został naruszony przez to, że kontrole na miejscu i inspekcje zostały przeprowadzone przez OLAF w ten sposób, że inspektorom tego organu nie towarzyszyli funkcjonariusze policji działający w ramach krajowego porządku prawnego, że nie została ona poinformowana o przysługującym jej prawie do sprzeciwienia się tym czynnościom i że inspektorzy nie zostali uprzednio upoważnieni przez sąd krajowy.

109 Co się tyczy dwóch pierwszych zastrzeżeń sformułowanych przez skarżącą należy zaznaczyć, że nie przedstawiła ona dowodów na poparcie swych argumentów, a w szczególności twierdzeń zmierzających do wykazania, że asysta funkcjonariuszy policji krajowej i prawo do bycia poinformowanym o możliwości sprzeciwienia się czynnościom przeprowadzanym przez OLAF wynikają z art. 47 karty praw podstawowych.

110 Ponadto wystarczy przypomnieć, że – jak wskazano w pkt 85–96 powyżej – przepisy mające zastosowanie do tych czynności nie wymagają, aby inspektorom OLAF towarzyszyli funkcjonariusze policji krajowej w okolicznościach, które zaistniały w niniejszej sprawie, i że przepisy te nie przyznają podmiotom gospodarczym, takim jak skarżąca, prawa do sprzeciwienia się tym czynnościom i, a fortiori, bycia poinformowanym o istnieniu takiego prawa.

111 Jeśli chodzi o trzecie zastrzeżenie sformułowane przez skarżącą, należy stwierdzić, że nie przedstawiła ona Sądowi dowodów potwierdzających tezę, że w okolicznościach niniejszej sprawy obowiązek uzyskania upoważnienia sądowego może wynikać z prawa jednostki do rozpatrzenia jej sprawy przez sąd w sposób niezawisły i bezstronny, tym bardziej że, po pierwsze, skarżąca mogła zwrócić się do sądu krajowego w celu ustalenia, czy materiały zgromadzone przez OLAF w ramach kwestionowanych czynności mogły być wykorzystane przeciwko niej w porządku wewnętrznym, a po drugie, mogła zwrócić się do sądu Unii o skontrolowanie, w porządku prawnym Unii, środków podjętych przez Komisję na podstawie informacji uzyskanych w ramach czynności będących przedmiotem jej krytyki.

112 Należy wreszcie przypomnieć, że zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie do działań OLAF konieczność uzyskania upoważnienia sądowego, gdy jest ono przewidziane w prawie krajowym, powstaje tylko w wypadku wyrażenia sprzeciwu przez podmiot gospodarczy, a OLAF powinien w takiej sytuacji zwrócić się do krajowych władz publicznych, które zgodnie z obowiązującymi je przepisami powinny przestrzegać zasad wewnętrznego porządku prawnego.

113 Tymczasem, jak wskazano między innymi w pkt 81 powyżej, skarżąca nie sprzeciwiła się kontrolom na miejscu ani inspekcjom przeprowadzonym przez OLAF.

114 Skarżąca utrzymuje wreszcie, że art. 53 karty praw podstawowych zawiera klauzulę zwaną „gwarancją minimalną”, w myśl której OLAF powinien w ramach swych dochodzeń przestrzegać przepisów krajowych, jeśli przyznają one jednostkom gwarancje dalej idące niż gwarancje przewidziane w prawie Unii.

115 W tym względzie należy zaznaczyć, że zgodnie z orzecznictwem przepis ten nie może być interpretowany w ten sposób, że pozwala on, aby państwo członkowskie tworzyło przeszkodę w stosowaniu aktów prawa Unii w pełni zgodnych z kartą w wypadku braku poszanowania przez te akty praw podstawowych gwarantowanych konstytucją tego państwa (wyrok z dnia 26 lutego 2013 r., Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, pkt 58).

116 Jak wskazał Trybunał, u podstaw tego orzecznictwa leży zasada pierwszeństwa prawa Unii, która jest istotną cechą porządku prawnego Unii, co sprawia, że okoliczność powoływania się przez państwo członkowskie na przepisy prawa krajowego, nawet rangi konstytucyjnej, nie może mieć wpływu na skuteczność prawa Unii na terytorium tego państwa (zob. wyrok z dnia 26 lutego 2013 r., Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, pkt 59 i przytoczone tam orzecznictwo).

117 Wreszcie wbrew temu, co twierdzi skarżąca, jednostki korzystają z ochrony wynikającej z praw podstawowych w związku z kontrolami na miejscu i inspekcjami przeprowadzanymi przez OLAF, ponieważ, po pierwsze, organ ten musi przestrzegać przepisów prawa Unii, które wymagają, aby jego działania były zgodne z tymi prawami, a po drugie, Komisja nie może podejmować środków takich jak te, o których mowa w niniejszej sprawie, w oparciu o materiały uzyskane w toku takich czynności, jeżeli czynności te zostały przeprowadzone z naruszeniem owych praw, jak wskazano w pkt 103 powyżej.

118 Z powyższych względów zarzut trzeci powinien zostać oddalony.

– W przedmiocie zarzutu czwartego, opartego na braku skutków raportu z dochodzenia OLAF dla umów dotacji zawartych w ramach H2020

119 W zarzucie czwartym skarżąca utrzymuje, że w celu zastosowania środków w odniesieniu do umów dotacji zawartych w ramach H2020 Komisja nie mogła oprzeć się na dowodach lub materiałach dowodowych zebranych przez OLAF w kontekście dochodzenia dotyczącego realizacji projektów objętych PR7.

120 W tym względzie należy przypomnieć, że co się tyczy umów dotacji zawartych w ramach H2020, środki zastosowane przez Komisję polegają na wypowiedzeniu uczestnictwa skarżącej w umowie oznaczonej numerem 645775 – Dragon Star Plus, jak wskazano w pkt 50 powyżej.

121 Ponadto należy zaznaczyć, że prawa i obowiązki Komisji w ramach zawartej przez tę instytucję umowy określają postanowienia w niej zawarte.

122 Wskazana umowa przewiduje w art. 50.3.1 lit. m) możliwość wypowiedzenia uczestnictwa beneficjenta w rzeczonej umowie w wypadku popełniania systematycznych lub powtarzających się błędów, dopuszczenia się nieprawidłowości, oszustwa lub poważnego naruszenia zobowiązań w związku z innymi umowami.

123 Z postanowienia tego wynika, że Komisja może wypowiedzieć uczestnictwo skarżącej we wskazanej umowie, w wypadku gdy tego rodzaju błędów, nieprawidłowości, oszustwa lub poważnego naruszenia zobowiązań dopuszczono się przy wykonaniu którejś z umów, bez względu na to, w ramach jakiego programu jest ona realizowana, a więc nawet jeśli program ten nie nosi oznaczenia H2020.

124 Z przeprowadzonego przez OLAF dochodzenia wynika, że skarżąca dopuszczała się zachowań polegających na manipulowania arkuszami czasu pracy i przyznawaniu nadmiernych wynagrodzeń, co pozwoliło jej na finansowanie działań niekwalifikowalnych i co skutkowało naruszeniem zasady non-profit, ze szkodą dla budżetu i wizerunku Unii. Z dochodzenia tego wynika, że owe działania powtarzały się w okresie kilku lat i że miały charakter powszechny, gdyż były podejmowane zarówno przez dyrektora skarżącej, jak i przez jej kadrę kierowniczą. W tych okolicznościach, w świetle informacji, którymi dysponowała Komisja i które nie zostały zakwestionowane przez skarżącą przed Sądem, działania te stanowiły poważne naruszenie zobowiązań podjętych przez skarżącą na mocy umów zawartych w ramach PR7, skutkujące tym, że Komisja znalazła się w sytuacji, w której spełnione zostały przesłanki umożliwiające jej wypowiedzenie uczestnictwa skarżącej we wskazanej umowie zawartej w ramach H2020.

125 Wobec powyższego czwarty z podniesionych przez skarżącą zarzutów należy oddalić jako bezzasadny.

– *W przedmiocie zarzutu piątego, opartego na naruszeniu zasady proporcjonalności*

126 W zarzucie piątym skarżąca utrzymuje, że sporne środki są sprzeczne z zasadą proporcjonalności.

127 W tym względzie należy przypomnieć, że przewidziana w art. 5 ust. 4 TUE zasada proporcjonalności jest podstawową zasadą prawa Unii, która wymaga, aby instytucje Unii nie wykraczały poza to, co odpowiednie i konieczne do realizacji celów zamierzonych w ramach podejmowanych przez nie działań (wyrok z dnia 26 stycznia 2017 r., Diktyo Amyntikon Viomichanion Net/Komisja, T-703/14, niepublikowany, EU:T:2017:34, pkt 156).

128 Zgodnie z orzecznictwem zasada ma w założeniu obejmować swym zakresem wszelkie rodzaje działań stosowanych przez Unię, niezależnie od tego, czy mają one charakter umowny, czy inny. W kontekście wykonywania zobowiązań umownych poszanowanie tej zasady jest bowiem częścią bardziej ogólnego obowiązku wykonywania przez strony umowy w dobrej wierze (wyrok z dnia 26 stycznia 2017 r., Diktyo Amyntikon Viomichanion Net/Komisja, T-703/14, niepublikowany, EU:T:2017:34, pkt 157).

129 W niniejszej sprawie należy zbadać, czy obowiązek ten został spełniony przez Komisję, gdy w ramach stosunku umownego leżącego u podstaw niniejszego sporu instytucja ta zastosowała sporne środki.

130 W świetle dowodów zgromadzonych przez OLAF zachowania zarzucane skarżącej polegały na manipulowaniu arkuszami czasu pracy i przyznawaniu nadmiernych wynagrodzeń. Jak wskazano w pkt 124 powyżej, zachowania te umożliwiły skarżącej finansowanie działań niekwalifikowalnych oraz doprowadziły do naruszenia zasady non-profit, ze szkodą dla budżetu i wizerunku Unii. Były one podejmowane w sposób powtarzający się w okresie kilku lat i miały charakter powszechny, gdyż dopuszczał się ich zarówno dyrektor skarżącej, jak i kadra kierownicza tej spółki.

131 Skarżąca została wysłuchana przez Komisję przed przyjęciem każdego ze spornych środków. Nie zdołała ona jednak wykazać, że nie dopuściła się nieprawidłowości, które instytucja zarzuciła jej w sposób szczegółowy w piśmie z dnia 7 października 2015 r., potwierdzając i uzupełniając swe ustalenia w decyzjach o zawieszeniu płatności i rozwiązaniu umów, w świetle argumentów przedstawionych przez skarżącą w jej uwagach na piśmie, a także w decyzjach przyjętych przez komitet Redress II w ramach PR7 i w wydanych następnie decyzjach potwierdzających Komisji.

132 Ponadto, po pierwsze, skarżąca nie podniosła w swej skardze zarzutu, który zmierzałby do zakwestionowania zasadności analizy Komisji, w szczególności w odniesieniu do praktyki zawyżania liczby godzin rzeczywiście przepracowanych przez jej kadrę kierowniczą i w odniesieniu do praktyk wstecznego naliczania godzin przepracowanych przez członków jej personelu. Po drugie, argumentacja przedstawiona na poparcie żądań skarżącej nie pozwala na podważenie zawartych w piśmie z dnia 7 października 2015 r. ustaleń Komisji co do nieprawidłowości, których dopuściła się skarżąca.

133 Zachowania te powinny jednak zostać zbadane z uwzględnieniem ograniczeń ciążących na Komisji, a w szczególności tych wynikających z art. 317 TFUE, który zobowiązuje tę instytucję do zapewnienia należytego zarządzania zasobami Unii, i z art. 325 TFUE, który zobowiązuje Unię do zwalczania nadużyć finansowych i wszelkich innych działań nielegalnych naruszających interesy finansowe Unii.

134 W tym kontekście należy stwierdzić, że przyjmując sporne środki, Komisja chciała zapobiec przyznaniu skarżącej nowych zasobów pochodzących z budżetu Unii. Zgromadzone przez OLAF dane świadczyły o powtarzalności i powszechnym charakterze zabronionych zachowań, których dopuszczała się skarżąca. Po uzyskaniu tych informacji Komisja mogła mieć uzasadnione obawy co do tego, że

w wypadku przekazania skarżącej nowych zasobów, zostaną one przez nią wykorzystane w taki sam sposób jak zasoby przekazane jej wcześniej, a więc bez poszanowania wiążących ją postanowień umownych.

135 Skarżąca sformułowała w swych pismach dwa argumenty na poparcie zarzutu dotyczącego naruszenia zasady proporcjonalności przez Komisję.

136 W pierwszej kolejności podnosi ona, że środki przyjęte przez Komisję zostały wprowadzone bez uwzględnienia jakości pracy zrealizowanej przez skarżącą, podczas gdy przeprowadzone do tej pory audyty techniczne dotyczące jej pracy świadczą o tym, że przekazane do jej dyspozycji zasoby zostały przez nią wykorzystane zgodnie z zasadami ekonomii, wydajności i należytego zarządzania finansami.

137 W tym względzie należy zaznaczyć, że audyty techniczne, na które powołuje się skarżąca, miały inny cel niż ten, do którego dążył OLAF w swym dochodzeniu. Ich przedmiotem była bowiem ocena, pod względem naukowym, badań przeprowadzonych przez skarżącą z wykorzystaniem powierzonych przez Komisję zasobów. Natomiast dochodzenie przeprowadzone przez OLAF służyło ocenie, pod względem finansowym, czy uzyskane od Unii zasoby zostały wykorzystane zgodnie z zasadami, do przestrzegania których się zobowiązano.

138 Ponadto, niezależnie od prawa mającego zastosowanie do umów dotacji, o których mowa w niniejszej sprawie, Komisja jest związana, na podstawie art. 317 TFUE, obowiązkiem sprawnego i należytego zarządzania zasobami finansowymi Unii. W systemie przyznawania dotacji Unii wykorzystanie tych dotacji podlega regułom, które mogą skutkować zawieszeniem części lub całości przyznanej już dotacji. Beneficjent dotacji nie nabywa wobec tego żadnego definitywnego prawa do wypłaty całości dotacji, jeżeli nie przestrzega on warunków, od spełnienia których wsparcie zostało uzależnione (zob. podobnie wyrok z dnia 22 maja 2007 r., Komisja/IIC, T-500/04, EU:T:2007:146, pkt 93).

139 Zgodnie z podstawową zasadą regulującą przyznawanie dotacji przez Unię przedmiotem dotacji mogą być jedynie rzeczywiście poniesione wydatki. Stąd w celu umożliwienia Komisji przeprowadzenia kontroli beneficjenci takich dotacji muszą wykazać kwalifikowalny charakter kosztów poniesionych w związku z dotowanymi projektami. Dla uzasadnienia przyznania konkretnej dotacji nie wystarczy wykazać, że projekt został zrealizowany. Beneficjent pomocy powinien ponadto udowodnić, że poniósł zadeklarowane koszty zgodnie z ustalonymi warunkami przyznania danej dotacji. Obowiązek spełnienia określonych warunków finansowych stanowi podstawowe zobowiązanie beneficjenta, warunkuje zatem przyznanie dotacji przez Unię (zob. podobnie wyrok z dnia 22 maja 2007 r., Komisja/IIC, T-500/04, EU:T:2007:146, pkt 94).

140 Wobec tego, w świetle zawartych w raporcie z dochodzenia OLAF ustaleń dotyczących praktyk stosowanych przez skarżącą i w świetle wspomnianych wyżej zasad wynikających z orzecznictwa, Komisji nie można zarzucać, żeby przyjmując sporne środki, naruszyła zasadę proporcjonalności.

141 W drugiej kolejności w swej argumentacji dotyczącej zasady proporcjonalności skarżąca utrzymuje, że Komisja postąpiła w sposób nieakceptowalny, gdy przyjęła środki w odniesieniu do wszystkich umów, które wiązały tę instytucję ze skarżącą, mimo że zabronione zachowania zostały według niej stwierdzone jedynie w odniesieniu do niewielkiej liczby sytuacji. Według skarżącej bardziej właściwą reakcją byłoby poinformowanie jej o istnieniu trudności i zwrócenie się do niej o skorygowanie pozycji, w których pojawiły się niekwalifikowalne wydatki.

142 W tym względzie należy stwierdzić, że środki przyjęte przez Komisję i krytykowane przez skarżącą wpisują się w kontekst, w którym dowody zostały przekazane tej instytucji przez organ oficjalnie umocowany do przeciwdziałania nadużyciom środków finansowych pochodzących z Unii, przy czym dowody te świadczą o dopuszczeniu się przez skarżącą poważnych i powtarzających się nadużyć w związku z wykorzystaniem tych środków finansowych.

143 W tym kontekście Komisja mogła sądzić, że w wyniku zawieszenia jedynie części płatności lub wypowiedzenia jedynie części umów wiążących ją ze skarżącą interesy finansowe Unii nie byłyby chronione w wystarczająco skuteczny sposób, co stałoby w sprzeczności z obowiązkiem, jaki został na nią nałożony we wspomnianym wyżej art. 317 TFUE. Jako że dochodzenia przeprowadzono w oparciu o próbki, istnienie stwierdzonych nieprawidłowości w wykonywaniu umowy mogło wpłynąć na zaufanie, jakim Komisja darzyła swego kontrahenta, i skłonić ją do zakwestionowania uczestnictwa skarżącej we wszystkich zawartych z nią umowach.

144 Z rozważań tych wynika, że należy oddalić piąty z zarzutów podniesionych przez skarżącą, a mianowicie zarzut dotyczący naruszenia zasady proporcjonalności.

145 W świetle powyższych rozważań należy oddalić pięć zarzutów podniesionych przez skarżącą na poparcie żądań pierwszego i drugiego.

W przedmiocie żądań trzeciego i czwartego

146 Poprzez żądania trzecie i czwarte skarżąca zwraca się do Sądu o nakazanie Komisji zapłaty należności z tytułu umów realizowanych w ramach PR7 i H2020, których płatność miała zostać zawieszona niezgodnie z prawem, które wynoszą, odpowiednio, 607 404,49 EUR i 226 688,68 EUR i które należy powiększyć o odsetki za zwłokę.

147 W tym względzie należy zaznaczyć, że – jak przyznała Komisja – w okresie poprzedzającym rozwiązanie umów skarżąca mogła przedstawić koszty kwalifikowalne, których zapłaty mogła zażądać zgodnie z mającymi zastosowanie postanowieniami umownymi.

148 Należy jednak przypomnieć, że finansowanie przez Unię na podstawie umów dotacji nie stanowi wynagrodzenia za pracę wykonaną przez skarżącą, ale przyznaną w odniesieniu do realizowanych przez nią projektów dotację, której wypłata jest uzależniona od spełnienia konkretnych, określonych w umowie warunków. Finansowanie przez Unię ma na celu pokrycie jedynie kosztów kwalifikowalnych, które są zdefiniowane we właściwych umowach.

149 W tym względzie ogólne warunki umów dotacji zawartych w ramach PR7 przewidują w art. II.39 ust. 1, że w wypadku rozwiązania umowy wkład finansowy Komisji jest ograniczony do kosztów kwalifikowalnych, które zostały poniesione i zaakceptowane do dnia rzeczywistego rozwiązania umowy. Co się tyczy umów dotacji zawartych w ramach H2020 art. 50.3.3 lit. b) stanowi, że Komisja upewnia się, na podstawie sprawozdań okresowych, sprawozdania końcowego i sprawozdania z realizacji płatności, że płatności otrzymane przez beneficjenta nie przekraczają wkładu finansowego Unii (obliczonego na podstawie stopy zwrotu kosztów kwalifikowalnych zadeklarowanych przez beneficjenta i zaakceptowanych przez Komisję) oraz że kwalifikowane są jedynie koszty poniesione przez beneficjenta do dnia rozwiązania umowy.

150 Skarżąca może zatem dochodzić zapłaty żądanych kwot jedynie wtedy, gdy wykaże w szczególności, że odpowiadają one kosztom kwalifikowalnym, które zostały poniesione i zaakceptowane do dnia rzeczywistego rozwiązania umowy.

151 Tymczasem w niniejszej sprawie skarżąca nie przedstawiła żadnego dowodu ani konkretnego argumentu w tym względzie. Ograniczyła się do zażądania zapłaty kwot wskazanych w pkt 146 powyżej, bez wyjaśnienia, do czego kwoty te się odnoszą, i bez przedstawienia żadnych informacji, które mogłyby uzasadniać wysokość tych kwot w świetle wymogów przewidzianych w postanowieniach umownych.

152 Wynika stąd, że żądania trzecie i czwarte należy oddalić jako bezzasadne, bez konieczności badania interesu prawnego skarżącej odnoszącego się konkretnie do tych żądań.

W przedmiocie żądania siódmego

153 Poprzez żądanie siódme skarżąca wnosi „posiłkowo" o powołanie biegłego, którego zadaniem byłoby przeprowadzenie audytu finansowego spornych umów dotacji w celu ustalenia kwoty niezwróconych kosztów kwalifikowalnych, które należałoby uznać za bezsprzecznie należne. Żądanie to należy uznać za skierowaną do Sądu sugestię zastosowania środka dowodowego przewidzianego w art. 91 lit. e) regulaminu postępowania.

154 W tym względzie należy stwierdzić, że zadaniem skarżącej – w świetle podjętych przez nią zobowiązań umownych – jest dostarczenie dowodów dotyczących wydatków zgodnie z wymogami dowodowymi przewidzianymi w art. II.14 ust. 1 ogólnych warunków umów dotacji zawartych w ramach PR7 i w art. 6 umów dotacji zawartych w ramach H2020 (wyroki: z dnia 22 maja 2007 r., Komisja/IIC, T-500/04, EU:T:2007:146, pkt 104, 105; z dnia 17 czerwca 2010 r., CEVA/Komisja, T-428/07 i T-455/07, EU:T:2010:240, pkt 141; z dnia 5 października 2016 r., European Children's Fashion Association i Instituto de Economía Pública/EACEA, T-724/14, niepublikowany, EU:T:2016:600, pkt 137).

155 Ponadto Sąd jest jako jedyny uprawniony do oceny ewentualnej konieczności uzupełnienia informacji, jakimi dysponuje w zawisłych przed nim sprawach, poprzez nakazanie przeprowadzenia środków dowodowych takich jak te, których zażądano w niniejszej sprawie, a których celem nie może być zastąpienie bezczynności skarżącej w postępowaniu dowodowym (zob. wyrok z dnia 16 lipca 2009 r., SELEX Sistemi Integrati/Komisja, C-481/07 P, niepublikowany, EU:C:2009:461, pkt 44 i przytoczone tam orzecznictwo). W niniejszej sprawie skarżąca nie poparła dowodami kwot, których zapłaty się domaga, wobec czego nie ma podstaw do zarządzenia żądanego środka dowodowego (zob. podobnie wyrok z dnia 9 listopada 2016 r., Trivisio Prototyping/Komisja, T-184/15, niepublikowany, EU:T:2016:652, pkt 102).

W przedmiocie żądania odszkodowawczego z tytułu odpowiedzialności pozaumownej

156 W ramach żądania piątego skarżąca podnosi kwestię odpowiedzialności pozaumownej Komisji.

157 Skarżąca podnosi w skardze, że poniosła szkodę związaną z dobrym imieniem i portfelem zamówień. Wskazuje ona, że na podstawie informacji przekazanych przez OLAF została objęta ostrzeżeniem dotyczącym weryfikacji w systemie wczesnego ostrzegania Komisji. Tymczasem informacje te zostały zebrane, jak twierdzi skarżąca, z naruszeniem jej praw podstawowych, co stanowi wystarczająco istotne naruszenie normy prawnej przyznającej uprawnienia jednostkom, a mianowicie oczywiste i poważne naruszenie przez daną instytucję granic przysługujących jej uprawnień dyskrecjonalnych.

158 W replice skarżąca domaga się naprawienia dodatkowej szkody majątkowej, jaką poniosła ze względu na uchybienie Komisji, która w celu przyjęcia spornych środków posłużyła się raportem OLAF sporządzonym w oparciu o dowody zgromadzone w sposób niezgodny z prawem. Skarżąca wskazuje, że brak zapłaty należnych jej kwot oznacza dla niej znaczny spadek wielkości obrotu, zważywszy, że prawie cały obrót tej spółki uzyskiwany był dzięki realizacji projektów dotowanych przez Komisję i jej agencje. Skarżąca podnosi również, że postawienie jej w stan upadłości powiększa poniesioną przez nią szkodę majątkową i że ostrzeżenie dotyczące wykluczenia w systemie wczesnego ostrzegania, którym została objęta w efekcie wszczęcia wobec niej postępowania upadłościowego, uniemożliwia jej w każdym wypadku uzyskanie nowego finansowania z tytułu umów dotacji w ramach PR7 lub H2020.

159 W odpowiedzi na zadane przez Sąd pytanie skarżąca wyjaśniła na rozprawie, że jej argumentacja dotycząca zarzucanego Komisji uchybienia została ograniczona do naruszenia przez inspektorów OLAF prawa krajowego i praw podstawowych w związku z inspekcjami przeprowadzonymi w okresie od 2 do 5 grudnia 2014 r. Według skarżącej uchybienie to doprowadziło do tego, że ze względu na zawieszenie płatności, rozwiązanie umów i brak zawarcia nowych umów nie była ona w stanie

wywiązywać się ze swych zobowiązań, wobec czego została postawiona w stan upadłości. Ze względu na naruszenie dobrego imienia skarżącej i uniemożliwienie jej kontynuacji działalności w krótkim bądź średnim okresie postawienie jej w stan upadłości powiększyło szkodę majątkową poniesioną przez skarżącą.

160 W tym względzie należy przypomnieć, że stwierdzenie odpowiedzialności pozaumownej Unii w rozumieniu art. 340 akapit drugi TFUE z tytułu bezprawnych działań jej organów jest uzależnione od kumulatywnego spełnienia określonych przesłanek, a mianowicie bezprawności działań zarzucanych instytucji, rzeczywistego charakteru szkody oraz istnienia związku przyczynowego między zarzucanym instytucji działaniem a powoływaną szkodą (zob. wyrok z dnia 2 marca 2010 r., Arcelor/Parlement i Rada, T-16/04, EU:T:2010:54, pkt 139 i przytoczone tam orzecznictwo).

161 Ze względu na kumulatywny charakter tych przesłanek w sytuacji gdy jedna z nich nie jest spełniona, skargę należy oddalić (zob. wyrok z dnia 2 marca 2010 r., Arcelor/Parlement i Rada, T-16/04, EU:T:2010:54, pkt 140 i przytoczone tam orzecznictwo).

162 Ponadto należy zaznaczyć, że naruszenie postanowienia umowy przez instytucję nie może samo w sobie skutkować powstaniem odpowiedzialności pozaumownej tej instytucji względem jednej ze stron, z którą została zawarta umowa zawierająca owo postanowienie. W takim wypadku naruszenie prawa, które przypisuje się tej instytucji, ma bowiem swe źródło wyłącznie w umowie i jest efektem jej związania umową w charakterze strony, a nie występowania przez nią w jakimkolwiek innym charakterze – na przykład organu administracji. W takich okolicznościach twierdzenie o naruszeniu postanowień umowy, przedstawione na poparcie żądania odszkodowawczego, którego źródłem jest odpowiedzialność pozaumowna, należy zatem uznać za pozbawione znaczenia dla sprawy (wyrok z dnia 18 listopada 2015 r., Synergy Hellas/Komisja, T-106/13, EU:T:2015:860, pkt 149).

163 Nie można jednak wykluczyć, że odpowiedzialność umowna i pozaumowna instytucji Unii może współistnieć względem podmiotu, z którym zawarła ona umowę. Charakter niezgodnych z prawem zachowań, jakie mogą zostać przypisane instytucji, która wyrządza szkodę mogącą być przedmiotem żądania odszkodowawczego na gruncie odpowiedzialności pozaumownej, nie jest bowiem z góry określony (zob. podobnie wyroki: z dnia 23 marca 2004 r., Médiateur/Lamberts, C-234/02 P, EU:C:2004:174, pkt 59 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 18 grudnia 2009 r., Arizmendi i in./Rada i Komisja, T-440/03, T-121/04, T-171/04, T-208/04, T-365/04 i T-484/04, EU:T:2009:530, pkt 65).

164 Przy założeniu, że zachodzi takie współistnienie odpowiedzialności instytucji, sytuacja taka może jednak mieć miejsce tylko pod warunkiem, że po pierwsze, niezgodność z prawem przypisywana danej instytucji stanowi uchybienie nie tylko zobowiązaniu umownemu, ale także ogólnemu obowiązkowi, jaki na niej ciąży, a po drugie, owa niezgodność z prawem odnosząca się do rzeczonego ogólnego obowiązku spowodowała szkodę inną niż ta, która wynika z nienależytego wykonania umowy (wyrok z dnia 18 listopada 2015 r., Synergy Hellas/Komisja, T-106/13, EU:T:2015:860, pkt 150).

165 W niniejszej sprawie opisane skrótowo w pkt 159 powyżej zastrzeżenie podniesione przez skarżącą na poparcie żądania odszkodowawczego z tytułu odpowiedzialności pozaumownej pokrywa się z zarzucanymi skarżącej uchybieniami mającymi swe źródło w umowie, na które powołała się ona w ramach żądań pierwszego i drugiego, przy czym żadna inna szkoda niż ta, która wynika z nienależytego wykonania umowy, nie została wskazana.

166 W każdym wypadku, po zbadaniu pierwszego i drugiego zarzutu skarżącej, które zostały przedstawione na poparcie jej skargi o naruszenie zobowiązań umownych Komisji, w niniejszym wyroku orzeczono, że twierdzenia skarżącej przedstawione w pkt 159 powyżej należy oddalić.

167 Skoro zatem skarżąca nie zdołała wykazać, że Komisja dopuściła się uchybienia, które mogłoby skutkować powstaniem jej odpowiedzialności, to przedstawione przez skarżącą żądanie odszkodowawcze z tytułu odpowiedzialności pozaumownej jest w każdym wypadku bezzasadne.

168 W świetle wszystkich powyższych rozważań skargę należy oddalić w całości.

W przedmiocie kosztów

169 Zgodnie z art. 134 § 1 regulaminu postępowania kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ w tym wypadku skarżąca przegrała sprawę, zgodnie z żądaniem Komisji należy obciążyć ją kosztami postępowania, w tym kosztami postępowania w przedmiocie środków tymczasowych.

Z powyższych względów

SĄD (pierwsza izba)

orzeka, co następuje:

1) Skarga zostaje oddalona.

2) Sigma Orionis SA zostaje obciążona kosztami postępowania, w tym kosztami postępowania w przedmiocie środków tymczasowych.

Pelikánová Nihoul Svenningsen

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 3 maja 2018 r.

Podpisy

Spis treści

Okoliczności powstania sporu 1

Dochodzenie prowadzone przez OLAF 2

Działania podjęte przez Komisję 3

Postępowania krajowe 4

Przebieg postępowania i żądania stron 4

Co do prawa 6

W przedmiocie powództwa o naruszenie zobowiązań umownych 6

W przedmiocie właściwości Sądu 6

W przedmiocie prawa właściwego 6

W przedmiocie dopuszczalności 6

– W przedmiocie interesu prawnego 6

– W przedmiocie zarzutu niedopuszczalności opartego na braku jasności i precyzyjności skargi ... 7

W przedmiocie żądań pierwszego i drugiego 8

– W przedmiocie zarzutu pierwszego, opartego na naruszeniu powagi rzeczy osądzonej wyroku wydanego przez izbę śledczą 8

– W przedmiocie zarzutu drugiego, opartego na naruszeniu prawa francuskiego 9

– W przedmiocie zarzutu trzeciego, opartego na naruszeniu praw podstawowych 13

– W przedmiocie zarzutu czwartego, opartego na braku skutków raportu z dochodzenia OLAF dla umów dotacji zawartych w ramach H2020 15

– W przedmiocie zarzutu piątego, opartego na naruszeniu zasady proporcjonalności 16

W przedmiocie żądań trzeciego i czwartego 18

W przedmiocie żądania siódmego 19

W przedmiocie żądania odszkodowawczego z tytułu odpowiedzialności pozaumownej 19

W przedmiocie kosztów 21

i — Punkty 11, 14, 19, 21, 37, 59, 60 ,61, 63, 65, 66, 76, 77, 88, 94, 98, 103, 140 i 158 w niniejszym tekście były przedmiotem zmian o charakterze językowym, po pierwotnym umieszczeniu na stronie internetowej.